

W nowym wydaniu

Powoli wchodzimy w okres nowej Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) 2023–2027. Pojawią się znaczące zmiany w części dotyczącej dofinansowywania inwestycji w gospodarstwach rolnych. Pozostaną, ciesząc się dużym zainteresowaniem, działania premiowe, takie jak: *Młody rolnik* i *Restrukturyzacja małych gospodarstw* w nowych wydaniach, a także *Modernizacja gospodarstw rolnych*. Jakże będą ostateczne tytuły tych działań... zobaczymy. Odnosnie modernizacji, można stwierdzić, że program przyczynił się do – naprawdę – dużych zmian w polskim rolnictwie, bardzo je unowocześniając, szczególnie w zakresie umaszynowania. W dużej części otworzyły się przed rolnikami nowe możliwości w zakresie technik, technologii uprawy roślin i chowu zwierząt, a także poprawienia wydajności i jakości produkcji. Nic dziwnego, że w dalszym ciągu jest duże zainteresowanie tym programem.

Dla przypomnienia, *Modernizacja gospodarstw rolnych* z okresu 2014–2020 dotyczyła czterech obszarów A, B, C i D. W uproszczeniu, trzy pierwsze z wymienionych dedykowane były ściśle produkcji zwierzęcej, natomiast obszar D można nazwać ogólnym, bo dotyczył inwestycji w umaszynowanie produkcji polowej, obejmował również przedsięwzięcia związane bezpośrednio z produkcją zwierzęcą, w tym budowlane.

Ostatecznie, na koniec mijającej perspektywy WPR dodane zostały kolejne obszary dofinansowania w ramach Modernizacji gospodarstw rolnych dotyczące nawadniania, a w 2023 roku zielonej energii (fotowoltaika, pompy ciepła, biogazownie, magazyny energii itp.).

Przechodząc do nowego rozdania, dofinansowywane będą inwestycje w gospodarstwach rolnych również w obszarach A, B, C i D, z tym że z przeszłości pozostaje tylko ich oznaczenie literowe.

Obszar A nakierowany jest na inwestycje w produkcję zwierzęcą, polegające na stosowaniu rozwiązań rolnictwa precyzyjnego w budynkach lub budowlach służących tej działalności. Można się domyślać, że chodzi tutaj o zastosowanie maszyn i urządzeń sterujących systemami żywienia (w tym pojenia), procesami obsługi produkcyjnej zwierząt (np. dojenia, przechowywania mleka czy usuwania odchodów), a także atmosferą (klimatem) dla zapewnienia właściwych warunków bytowych zwierząt oraz energochłonnością procesów gospodarczych. Prawdopodobnie mamy w tej chwili do czynienia z informacją ramową – ogólną, a nie szczegółową.

Obszar B obejmuje inwestycje w rolnictwie ekologicznym. Dotyczy więc gospodarstw rolnych prowadzących pro-

dukcję na zasadach ekologicznych, czyli – w uproszczeniu – bez stosowania chemicznej ochrony roślin oraz chemicznych środków okołoprodukcyjnych w chowie zwierząt, a także bez zasilania roślin nawozami sztucznymi wytwarzanymi w procesach chemicznych. Rolnictwo ekologiczne, póki co, jest także wolne od GMO.

W tym obszarze wspierane będą inwestycje polegające na budowie lub modernizacji budynków, a także na ich wyposażeniu do celów produkcji ekologicznej, w tym chowu zwierząt w systemie wyłącznie bezwiewiowym. Ponadto dofinansowywane będą przedsięwzięcia związane z zastosowaniem (zarówno na polu, jak i w budynkach inwentarskich) rolnictwa precyzyjnego, inwestycje w wybiegi i pastwiska dla zwierząt, a także w budynki i budowle oraz ich wyposażenie służące przygotowywaniu, przechowywaniu, czyszczeniu, sortowaniu, kalibrowaniu oraz konfekcjonowaniu produktów rolnych.

Będzie można również uzyskać refundację za zakupione maszyny polowe do produkcji ekologicznej.

Pomoc w tym obszarze będzie udzielana tym gospodarstwom, które w dniu składania wniosku o wsparcie prowadzą na przynajmniej 80% powierzchni gospodarstwa uprawy ekologiczne bądź minimum 80% zwierząt jest chowanych w systemie ekologicznym.

Obszar C związany jest z przechowywaniem oraz z procesami przygotowania produktów rolnych do sprzedaży. W ramach tego obszaru dofinansowane będą inwestycje w budowę i modernizację budynków z ich wyposażeniem, przeznaczonych na przykład do przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania tego typu asortymentu – podobnie jak w obszarze B, z tym że w gospodarstwach konwencjonalnych. Wsparcie dotyczy wyłącznie nieprzetworzonych produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.

Obszar D dotyczy operacji, związanych z inwestycjami w produkcję roślinną w gospodarstwach rolnych, polegających na zakupie lub leasingu maszyn do zbioru. W tym obszarze wspierane będą inwestycje mające bezpośredni związek z działalnością rolniczą prowadzoną w gospodarstwie, w tym dotyczące przechowywania, suszenia, magazynowania, a także przygotowania produktów do sprzedaży oraz zapewnienia pasz do produkcji zwierzęcej. Jak na razie, trudno jest odpowiedzieć na bardziej szczegółowe pytania, np.: jakie maszyny polowe będzie można nabyć i czy uda się je połączyć z ciągnikiem rolniczym.

Podobnie jak w przypadku *starej Modernizacji*, korzystające ze wsparcia gospodarstwo rolne będzie musiało w wyniku realizacji inwestycji doprowadzić do wzrostu wartości

dodanej GVA (od pierwszych liter angielskiego *gross value added*) w gospodarstwie o minimum 10%. Ten warunek pozostaje więc bez zmian.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa, które będzie mogło wnioskować o dofinansowanie w ramach programu, określona została w przedziale od 25 tys. € do 250 tys. € (poprzednio pomiędzy 13 tys. € a 200 tys. €).

Podsumowując, pozostaje jeszcze dużo niewiadomych i przyjdzie odpowiedni czas, kiedy każdy obszar będzie

można opisać szczegółowo. Niemniej jednak już te informacje pokazują kierunek finansowania inwestycji w gospodarstwach rolnych w nowej WPR. Warto zauważyć, że wymagane będą działania na rzecz ochrony środowiska, w tym ograniczające energochłonność inwestycji czy zmniejszające jego obciążenia przez zastosowanie precyzyjnych metod w procesach produkcji rolnej bądź okołoprodukcyjnych.

Janusz Bolanowski

